

Pædagogisk indblik

Protokol til forskningsoversigt om børn leg i daginstitutioner

v/Ditte Winther-Lindqvist og Lone Svinth

Undersøgelsesspørgsmål:

- Hvad leger børn? Hvilke typer og former for leg er udpræget? Hvor meget leger de selv?
- Hvilken betydning har børns leg for den socioemotionelle udvikling, sprog, lærekompetencer og trivsel?
- Hvilke betydninger har legen for børnefællesskaber og inklusion heri?
- Hvor meget og hvordan deltager de professionelle i børns leg?
- Hvordan skaber de professionelle legemiljøer for børn i dagtilbud?
- Fysiske legemiljøer, risikopræget leg herunder skovbørnehaver
- Elektronik, gadget skærmtid som del af børns leg
- Children at risk, ulighed i leg inden for normalområdet

For hvert spørgsmål vi inddrage og synliggøre forskellige teoretiske og metodiske greb. FX:

- Hvad forstås ved leg i litteraturen? (teoretiske forståelser og begreber)
- Hvordan udforskes fænomenet leg? (herunder hvilke forskningspraksisser/metoder præger forskningen på området?)

Litteraturstudiets formål

Litteraturstudiets formål er at...

- Skabe overblik over og indblik i forskningslitteraturen vedr. børn leg i dagtilbud.
- Give et indblik i, hvilke forskningsspørgsmål eksisterende studier beskæftiger sig med
- Give et overblik over de centrale temaer/problemstillinger i litteraturen på området (hvilke elementer diskuteres og med hvilke argumenter?)
- Få blik for, hvad litteraturen beskæftiger sig med, og hvad den ikke beskæftiger sig med.
- Få et indblik i og overblik over teoretiske og metodiske tilgange i litteraturen på området og de betydninger det har for de fund, der skrives frem.
- Få indblik i de grundantagelser studierne på området hviler på.
- Få indblik i, hvordan forskningsfeltets kontekst og historik skrives frem.
- Få indsigt i sammenhænge mellem videnskabsteori, metodologi og resultater.

Definitioner og afgrænsninger

Litteratursøgningen afgrænses til at fokusere på børns leg i daginstitutioner (0-6år).

Litteraturstudiets design

Der er gennemført to søgeprocesser, en for international viden og en for skandinavisk viden. Internationale søgninger søges i databasen ERIC og Psycinfo. Afgrænsninger:

- Der søges udelukkende efter udgivelser publiceret på dansk, engelsk, norsk eller svensk.
- Der søges udelukkende efter udgivelser publiceret i perioden september 2008 – september 2018.
- Der søges efter studier, der omhandler dagtilbud 0-6 år.

Hvad angår den skandinaviske søgning, er den udført i følgende databaser: I Danmark er der søgt i Bibliotek.Dk, samt Forskningsdatabasen. I Norge er der søgt i Cristin, Norart og Oria. I Sverige er der søgt i Libris, Diva og Swepub. Der er anvendt ensartede søgestrengene med sproglige tilpasninger i de forskellige databaser. Der er også søgt hos vidensproducenterne: Dansk Clearinghouse for uddannelsesforskning, EVA og VIVE.

Endelig er der inddraget referencer fra referencer. Disse studier har været underlagt de samme afgrænsninger, som gælder for de øvrige søgninger. Referencer fra referencer er inddraget for at sikre, at alle væsentlige studier kom med i litteraturstudiet.

I søgningerne bag forskningsoversigten var der fastsat en øvre vejledende grænse gældende for alle forskningsoversigter i Pædagogisk indblik på 160 studier. De 160 studier er udvalgt sådan, at de giver et bredt indblik i forskningsfeltet, enten teoretisk, metodisk eller gennem forskningsfund. Ligeledes er studierne udvalgt sådan, at de overordnet set medvirker til at repræsentere forskningsfeltet internationalt såvel som nationalt. I dette studie er 153 studier læst og kodet i fuldtekstversionen, heraf er 86 direkte inddraget i selve forskningsoversigten.

Søgeord

Søgestreng i internationale databaser:

```
(preschool* OR pre-school* OR "pre school" OR childhood NEAR/2 program* OR (child* OR Toddler* NEAR/2 develop* NEAR/2 program*) OR pre-kindergarten OR prekindergarten OR kindergarten OR OR child NEAR/1 care OR childcare OR child-care OR "day care" OR day-care OR daycare OR (early NEAR/2 childhood NEAR/2 care) Pre-K OR childhood NEAR/2 care OR childhood NEAR/1 initiative* OR nursery OR nurseries OR "nursery school*" OR creche OR early NEAR/1 care) AND PEER(yes)) AND (((MAINSUBJECT.EXACT("Childhood Play Development") OR MAINSUBJECT.EXACT("Childhood Play Behavior") OR MAINSUBJECT.EXACT("Recreation")) AND PEER(yes)) OR (((ti(play*) OR ab(play*) OR su(play*)) AND PEER(yes))) AND (((adult* OR teacher*) NEAR/2 role OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 direct* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 participat* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 instruct* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 guid* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 position OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 Facilitat* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 observat* OR (adult* OR teacher*) NEAR/2 intervention*) AND PEER(yes)))
```

Søgeord I nordiske databaser og hos vidensproducenter

Dansk: (daginstitution*" OR dagtilbud" OR Børnehave* OR vuggestue* OR førskole*) AND Leg*

Engelsk

(Preschool* OR kindergarten* OR pre-kindergarten* OR "day care*" OR nurser* OR "early care*")
AND Play*

Norsk

(Daginstitution? OR barnehage? OR daghem? OR førskole?) AND (lek?)

Svensk

(förskola* OR daghem* OR lekskola* OR dagis) AND lek*

Fokus for screeningen

Dansk: leg og børnehaver, leg og vuggestuer, legemiljøer, leg og læring, leg og børnefællesskaber, leg og trivsel, leg og problemløsning, leg og udvikling, leg og socioemotional udvikling, leg og sprog, leg og kognitiv udvikling, leg og tænkning, leg og indretning, leg og ulighed, risikofyldt leg, leg og skovbørnehaver, leg og kreativitet, leg og den professionelle deltagelse, voksnes roller i børns leg, it og leg, ipad og leg i daginstitutioner, leg og socialisering, den voksnes deltagelse

Engelsk: What kinds of play, play formats, object play, parallel play, motor-play, sensori-motor play, play and affordances, physical environment, play and toys, age appropriate play environment, age-appropriate toys, outdoor and play, forest day care, role-play, socio-dramatic play, symbolic play, make-believe, pretence play, social fantasy-play, play with rules, games, rough-tumble play, digital play, solitary play, risky play, play and development, socio-emotional development, self-regulation, problem solving, well-being, social inclusion, friendship, learning, cognition, personal development, creativity, resilience, democracy, play-culture, enculturation/socialization, participation, instruction, guided play, adult position in play, scaffolding play, tools of the mind, facilitating, indirect or direct participation, observation, intervention, dramatic participation, adult role in play.

Screening, herunder kriterier for inklusion og eksklusion

Al litteratur bliver udsat for en screeningsproces med de herunder anførte eksklusionskriterier:

Inklusion:

- Studiet undersøger, hvad der konstituerer leg

Eller

- Hvordan man kan understøtte børns leg.
- Empiriske studier
- Det markeres, hvis studiet er et metastudie.
- Der inddrages kun akademiske dokumenttyper, inkl. teoretiske udgivelser (fordi de kan være nyttige at tænke med) og konferencepapirer (for at få ideer i deres vorden).

Eksklusion:

- Forkert dokumenttype: Studiet redegør ikke for empirisk forskning. Følgende betragtes ikke som empirisk forskning: Editorials, kommentarer, anmeldelse, policy dokumenter, biografier, uddannelsesopgaver: specialer, masteropgaver, bacheloropgaver ekskluderes.
- Forkert udgivelsestidspunkt: Studiet er udgivet før september 2008.
- Forkert land: Studiet indeholder ikke data fra OECD- eller EU-lande. Studiet ekskluderes, hvis empirien ikke er produceret i et af disse lande.
- Forkert uddannelsesområde: Studiet undersøger ikke daginstitutionsområdet.
- Forkert sprog: Studiet er ikke publiceret på dansk, norsk, svensk eller engelsk.
- Forkert scope: Studiet har ikke fokus på børns leg

Yderligere screeningskriterier:

- Utilstrækkelig information: Studiet bibringer ikke informationer om uddannelsesområde/land(e) det empiriske materiale er produceret i.

Søgeresultat

- Samlede antal studier fundet: 4556
- Dubletter: 1023
- Derfor antal vurderede studier i alt: 3533
- 153 studier er læst i fuldtekstversion, efter kondensering er listen af inkluderede studier i alt 109.
- Heraf er 86 studier direkte inddraget i selve forskningsoversigten.

Kondensering

Kondenseringen indeholdte følgende hovedgrupper:

- Reference (forfatter(e), årstal, titel, tidsskrift/forlag)
- Undersøgelsens formål
- Forskningsspørgsmål
- Begrebsdefinitioner
- Metode (herunder også analysestrategi)
- Teori
- Resultater
- Feltet (eks. kritikker af andre studier, beskrivelser af hvad der præger litteraturen på området)
- Intervention (hvis temaet lægger op til det fokus)
- Hvordan forstås temaet i studiet?
- Hvad bidrager studiet til i forhold til forskningsoversigten?